نۆگوڵ وەهاب زادە
هونەرمەندێکی بەهرەداری کورد

ئەنوەر سوڵتانی
٢٠٢٣/١/٢٧

نۆگوڵ خانم بە حیسابی کۆمەڵگای نەریتیی کوردستان پێکهاتەیەکی سەمەرەیە، باوەکوو لە جیهانی بێ سنووری ئەمڕۆدا ئاوێتەیەکی ئاسایی و هاوشێوەی ملیۆنان کەسی دیکە دەنوێنێت:

- منداڵی دایک و باوکێکی سەردەشتییە
- لە ساڵی ١٩٨٧لە شاری تەورێزی ئازەربایجان هاتۆتە جیهان
- لە غەریبایەتیی ئەو گەورەشارەدا گەورە بووە و خوێندوویەتی
- لە شارێکی تورک زماندا بە زمانی فارسی خوێندوویەتی و لەماڵەوە بەکوردی قسەی کردووە
- بەکالیۆری میعماریی لە زانکۆی تەورێز و ماستەری لە زانکۆی تاران وەرگرتووە
- بە کوردی و تورکی و فارسی و ئینگلیزی دەدوێت، دەنووسێت و شیعر دەڵێ
- هونەرمەندێکی بەرپرسە و وێنە و کاریکاتێری پڕ واتا دەکێشێتەوە
- ئێستا لە وڵاتی کانادا دەژی
- دوای هەموو ئەوانەش، تا مۆخی ئێسقان کوردە و بە خەمی ناتەواوییەکانی گەلەکەیەوە دەناڵێنێت.

تۆ بڵێی "دی ئێن ئەی" کەسایەتییەکی ئەوتۆ، بەتایبەت دوای پەیوەندی ژن و مێردایەتیی دواڕۆژی، چی پێشانی منداڵانی جیهانی دوای ئێمە بدات و بە کێ و کوێوەی ببەستێتەوە جگە لە واتای گشتیی مرۆڤایەتیی و خاکی گشتگیری دایکە زەوی- خۆ ئەگەر بۆمبای ئەتۆمی و شەڕی نەوت و چەکفرۆشی و داگیرکەری و بنەبڕ کردنی دارستان و کۆبوونەوەی زبڵ و پلاستیکی ناو ڕووبار و دەریا هەر لە بنەڕەتدا دەرەتانی هاتنی ئەو دواڕۆژە بە دایکە زەوی بدەن و بە "بیگ بەنگ"ێکی دیکە وەک فیشەکە شێتە بەگژ مانگ و ئەستێرەکانیدا نەکەنەوە!

نۆگوڵ، بەو تەمەنەوە، بەسەر دەیان کۆسپی گەورەی ژیاندا زاڵ بووە؛ سروشت بە چەشنە خاوییەتی جووڵەی جەستەییەوە خوڵقاندوویەتی[١] بەڵام ئەو گرفتەی بە ڕادەیەکی بەرز لە عەقڵ و کەماڵ و

---

[١] Cerebral Palsy

تێگەیشتوویی و هەستیاری و توانای هونەری بۆ قەرەبوو کردۆتەوە؛ دایکی میهرەبانی خۆی لە تەمەنێ گەنجیەتیدا لێ سەندۆتەوە، لە غەریبایەتی گەورەشاری تەورێزەوە ناردوویەتە غەریبایەتی گەورەوڵاتی کانادا؛ بەڵام گەورەییەکەی لەوەدایە هیچکام لەو گرفتانە چەواشەیان نەکردووە و ڕێبازیان لێ نەگۆڕیوە. نۆگوڵ سەرەڕای تەنگ و چەڵەمەی تاکەکەسیی خۆی، ڕۆژ لەگەڵ ڕۆژ زیاتر چۆتە قووڵایی کێشە گەورەکانی مرۆڤەوە، لە خەمی حیجابی زۆرە ملێی ژنانی ئێران و بێ دەرەتانیی کۆڵبەری کوردەوە گەیشتۆتە لووتکەی ژینگە پارێزی بۆ هەموو مرۆڤایەتی و تەنانەت پێی ناوەتە بوارێکەوە کە تا ئەمڕۆ هیچ هونەرمەندێکی کورد ئازایەتی لێ نزیک بوونەوەی نەبووە: ئەو داوای مافی دیاریکردنی ناسنامەی تاکەکەسیی بۆ هەموو مرۆڤێک دەکات و لە کاریکاتیرێکدا ماسکی ڕواڵەتی لەسەر مرۆڤ هەڵدەگرێت و دەیکاتە ئەوەی وا کەسەکە خۆی دەیەوێت و لەژێریدا بە ئینگلیزی دەنووسێ:

"کۆتایی حەشاردانی ناسنامەی مرۆڤ"

لێرەدا، باوەکوو تەرکیزی سەرەکی لەسەر ژنە، بەڵام هەویە و ناسنامە هی تاکە نەک کۆمەڵ، ئازارەکە هی پیاو و ژن لە پانتایی زەویدا یەکسان و هاوشێوەیە:

An end to Hide Human Identity

نۆگوڵ لە ڕێگەی نووسین و هونەری وێنەگەرییەوە ناڕەزایی خۆی لە بەرانبەر ئەوە زوڵمە گەورەیە دەردەبڕێ کە ئێستا لە ژنانی ئێران بە هەموو پێکهاتە نەتەوەیی و ئایینییەکانیەوە دەکرێ و داوا لە ژنان دەکات پەچە و حیجابی نەخوازراو لابدەن، لە ژێریدا بە فارسی دەنووسێ:

"حیجابەکەت فڕێ بدە بۆ ئەوەی وەک بای بێ دەربەست ئازاد بی!"

لێرەدا ڕووی لە هەموو ژنانی ئێرانە و دەریدەخات کە وەک هەموو مرۆڤێکی دیکەی ئەم جیهانە دژ بەو نەزم و نیزامە وەستاوە کە مەلاکانی ئێران لە ئەشکەوتی هەزاران ساڵەی خۆیان هاتوونەتە دەرەوە و ئێستا بەڕێوەیدەبەن، حوکمێک کە تەنیا شیاوی مێشکی پووچەڵی خۆیانە.

نۆگوڵ لە چوارچێوەی ئێراندا دۆخی کوردیش دەبینێ و دەیناسێتەوە. ئەو وەک تاکێکی کورد شارەزای هەلومەرجی گەلەکەی لە ئێرانە و دەزانێ چ زوڵمێک لە خۆی کراوە بەوەی ٣٠ ساڵە نەیانهێشتووە بە کوردی بخوێنێ و بنووسێ. ئێستا لە دوورە وڵاتی خەریکی قەرەبوو کردنەوەی ناتەواوییەکەیە و بە کوردی دەنووسێت و لە نووسراوە فارسی و ئینگلیزییەکانیشدا بانگەوازی کورد بوونی خۆی بڵاو دەکاتەوە بێ ئەوەی جیهان بینی و هەست و شعووری مرۆڤانەی خۆی بکاتە قوربانی:

من ژنێکم،
دوو چاو ودڵێک و دەمێکم هەیە
منیش خاوەنی هێزی بیر و بڕیار بۆ خۆم و بۆ جیهانم
منیش بە ڕووتی لەدایکبووم، ڕاست وەک تۆ!
سەرم داناپۆشم
بۆ مانەوەی خۆم نیقاب ناخەمە سەر ڕوخسارم
نابمە قوربانیی دەستی توندوتیژی
ناسنامەی خۆم ناشارمەوە
بوونی خۆم ئینکار ناکەم
چونکای من ژنم،
ژنێکی کورد!

نۆگوڵی هونەرمەند کاتێ کە هاواری کوردبوونی خۆی دەکات، دەکەوێتە بیری مەزڵوومترین توێژی کۆمەڵگای کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان، بۆ کۆڵبەری هەژار فرمێسک دەڕێژێ و بەم شێوەیە کۆڵبەری کورد بە خوێنەری فارس دەناسێنێ:

"کۆڵبەران خەڵکانی خوێندەوار و هونەرمەندن کە بەهۆی نەبوونی دەرەتانی ئیش وکارەوە لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان، گیانیان دەخەنە بەری دەستیان وسەرەڕای ئەستەم بوونی سروشتی ناوچەکە و مەترسیی هێزە ئەمنییەکانی سەر سنوور، کە تەقەیان لێدەکەن و بە دەستەقەسد دەیانکووژن، لەپێناو بەردەوامبوونی ژیانی خۆیان و کەسوکاریان ئەو مەترسییە گەورەیە هەڵدەبژێرن...."

هەر ئەو هەستە ئینسانییەش لە کاریکاتیرێکدا دەردەبڕێ کە تێیدا تانگ و فڕۆکەی تورکیا و تفنگچییانی ئێران لە چیاکانی سەر سنوور بێ بەزەییانە هێرشیان دەکەنە سەر و دەیانکووژن، بێ ئەوەی بەو کۆڵەبارە قورسانەوە دەرەتانێکیان بۆ دەرباز بوون و پاراستنی خۆیان هەبێ.

ئەوە کاریکاتیری کۆڵبەرانی کوردی بەشێک لە کوردستان لەسەر سنووری دەستکردی دوو بەشی دیکەی، کاری هونەرمەند نۆگوڵ وەهاب زادە، بەهیوای ئەوەی لە داهاتوودا کاری زیاتری لێ ببینین:

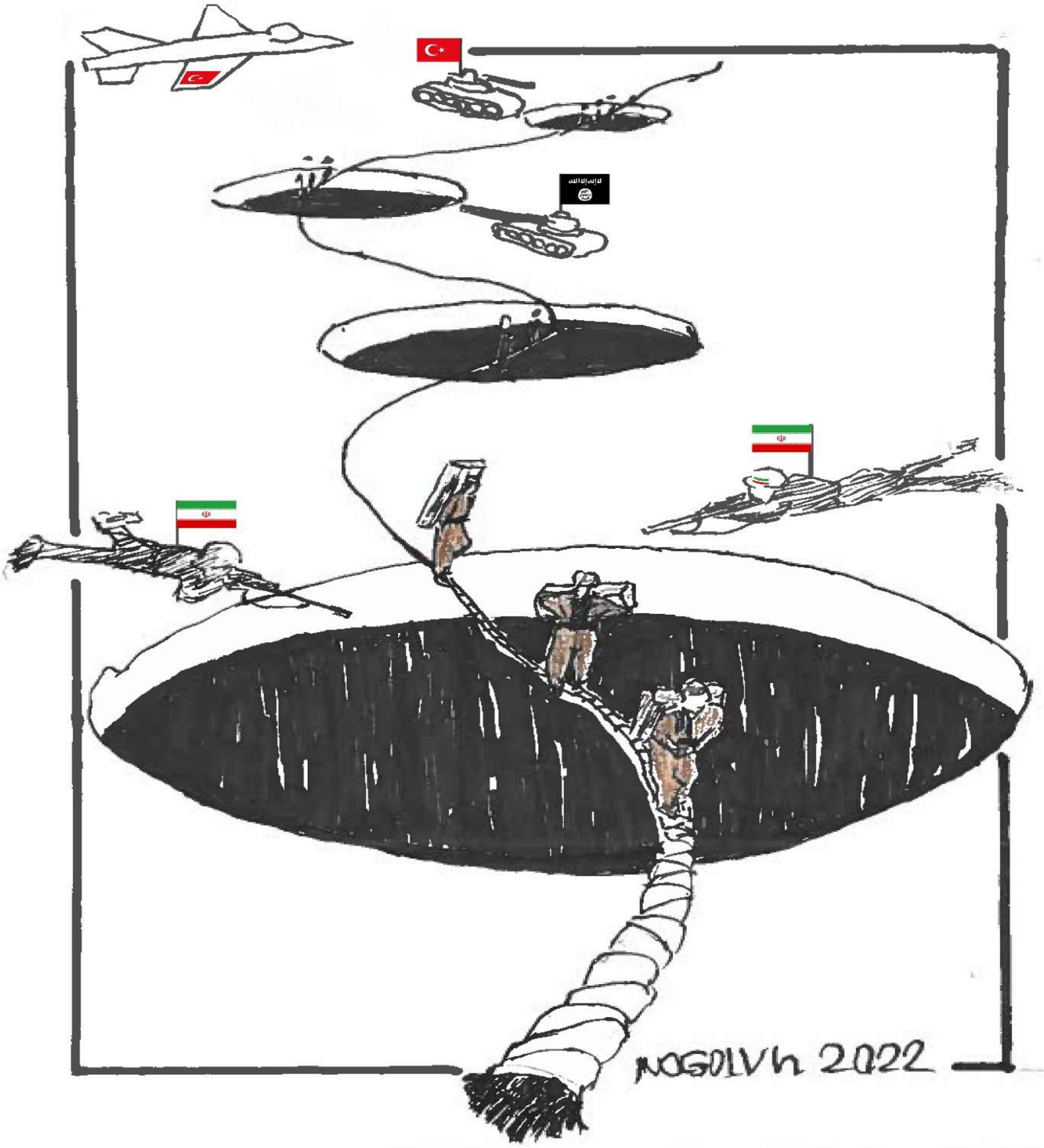
NOGOLVh 2022